



TASVIRIY SAN'AT TA'LIMIDA XORIJIY TAJRIBALARNING AHAMIYATI

Abdullayev Almardon Xaydarovich
QDU o'qituvchisi
Sharobidinova Muxlisa Sodiqjon qizi
QDU talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola tasviriy san'at ta'limini oshirishda xorijiy tajribalarning muhim rolini o'rganadi. Talabalarni turli xil madaniy istiqbollarga singdirish orqali san'at darslarida xorijiy tajribalar ularning ijodiy dunyoqarashini kengaytiradi, madaniyatni qadrlashni rivojlantiradi va badiiy innovatsiyalarni rag'batlantiradi. Mavjud adabiyotlar va amaliy vaziyatlarni har tomonlama ko'rib chiqish orqali ushbu maqolada tasviriy san'at bo'yicha o'quv dasturlariga xorij tajribasini integratsiyalash, natijada o'quvchilarning badiiy rivojlanishi va dunyo miqyosidagi ongini boyitish afzalliklari ko'rsatilgan.

Kalit so'zlar: Tasviriy san'at ta'limi, xorijiy tajriba, madaniy almashinuv, ijodkorlik, madaniyatni qadrlash, global xabardorlik.

Kirish:

Tasviriy san'at ta'limi o'quvchilarning ijodkorlikni kashf etishlari, o'z fikrlarini ifoda etishlari va atrofdagi dunyo bilan aloqalari uchun darvoza bo'lib xizmat qiladi. An'anaviy san'at darslarida asosiy uslub va tamoyillarga e'tibor qaratilayotgan bo'lsa, o'quv dasturiga xorijiy tajribalarni kiritish o'quv jarayoniga yangi tus olib keladi. Turli madaniyatlar, badiiy an'analar va dunyoqarashlar bilan tanishish o'quvchilarning badiiy repertuarini kengaytiribgina qolmay, hamdardlik, qiziquvchanlik, keng fikrlilik tuyg'ularini ham tarbiyalaydi.

Tasviriy san'at ta'limida madaniy almashinuvning kuchi:

Tasviriy san'at ta'limidagi xorijiy tajribalar geografik chegaralarni kesib o'tish va talabalarni jahon badiiy merosining boyligi bilan bog'lash qudratiga ega. Turli mintaqalardagi san'atni o'rganish orqali talabalar turli xil madaniy amaliyotlar, estetik hissiyotlar va tarixiy kontekstlar haqida tushunchaga ega bo'ladilar. Ushbu ta'sir ularni tanqidiy fikrlashga, taxminlarni shubha ostiga qo'yishga va badiiy amaliyotdagi odatiy me'yorlarga qarshi chiqishga undaydi.

Xilma-xillik orqali ijodkorlikni oshirish:

Tasviriy san'at darslariga xorij tajribasini singdirishning asosiy afzalliklaridan biri o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini oshirishdir. Turli xil badiiy uslublar, texnikalar va materiallarga ta'sir qilish ilhomni uyg'otadi va tajribalarni rag'batlantiradi. Notanish badiiy an'analarni o'rganish orqali o'quvchilar o'zgacha fikr yuritishga, badiiy konventsionalardan xalos bo'lishga va o'zlarining noyob badiiy ovozi rivojlantirishga undaydi.

Tasviriy san'at ta'limi kontekstida xilma-xillikning o'quvchilar ijodiyotiga ta'sirini o'lchash ko'p qirrali ish bo'lishi mumkin. Bu erda ko'rib chiqilishi mumkin bo'lgan ba'zi potentsial yondashuvlar:

1. So'rovnomalar va anketalar: Talabalarning turli badiiy uslublar va madaniy an'analarga ta'sir qilish ularning ijodiy jarayoniga qanday ta'sir qilgani haqidagi tasavvurlarini baholovchi so'rovnomalar yoki anketalar ishlab chiqish. Savollar ularning eksperimentga tayyorligi, yangi g'oyalarga ochiqqligi va o'ziga xos badiiy ovozini ifoda etishdagi ishonchiga qaratilishi mumkin.

2. Ijodiy loyihalar: Talabalardan o'z ishlariga turli badiiy an'analarning elementlarini kiritishni talab qiluvchi ijodiy loyihalarni tayinlang. Natijalarni yangilik darajasi, o'ziga xoslik va ularning ijodida mavjud bo'lgan madaniyatlararo ta'sirlar asosida baholang.

3. Tengdoshlar va o'qituvchilarning baholashlari: O'quvchilar ijodiyoti va o'ziga xosligi haqida tengdoshlari va o'qituvchilarining fikr-mulohazalarini to'plash. Bu fikr-mulohazalar xilma-xillikka ta'sir qilish ularning badiiy rivojlanishiga qanday ta'sir qilgani haqida tushuncha berishi mumkin.

4. Portfolio sharhlari: Vaqt o'tishi bilan o'quvchilarning ijodiy faoliyati evolyutsiyasini kuzatish uchun muntazam ravishda portfel tekshiruvlarini o'tkazing. Turli xil ta'sirlarning ularning ishiga ta'sirini aks ettirishi mumkin bo'lgan uslub, texnika va tematik tarkibdagi o'zgarishlarni qidiring.

5. Mulohaza jurnallari: Talabalarni turli xillikning ijodiy jarayoniga ta'siri haqidagi fikrlari, kuzatishlari va tushunchalarini hujjatlashtiradigan aks ettirish jurnallarini yuritishga undash. Ushbu mulohazalarni tahlil qilish turli xil badiiy tajribalarga ta'sir qilishning o'zgartiruvchi ta'siri haqida sifatli tushunchalarni taklif qilishi mumkin.

6. Qiyosiy tadqiqotlar: Turli badiiy ta'sirlarga duchor bo'lgan o'quvchilarning ijodiy samarasini ta'sir etmaganlar bilan solishtiring. Turli xillikning talabalar ijodiga ta'sirini aniqlash uchun ijodkorlik, o'ziga xoslik va badiiy ifodadagi farqlarni tahlil qiling.

7. Miqdoriy ko'rsatkichlar: O'quvchilarning badiiy ishlarida ravonlik, moslashuvchanlik, o'ziga xoslik va ishlab chiqish kabi ijodkorlik elementlarini baholash uchun miqdoriy ko'rsatkichlarni ishlab chiqish. Ushbu chora-tadbirlar turli xillikning ijodiy natijalarga ta'sirining ob'ektiv ko'rsatkichlarini berishi mumkin.

8. Bo'ylama tadqiqotlar: Talabalarning ijodiy rivojlanishiga xilma-xillikka ta'sir qilishning uzoq muddatli ta'sirini kuzatish uchun uzunlamasına tadqiqotlar o'tkazing. Talabalarni uzoq vaqt davomida kuzatib boring, ularning ijodiy qobiliyatlari turli xil badiiy tajribalarga javoban qanday rivojlanishini kuzatish.

Ushbu usullarning kombinatsiyasini qo'llash orqali o'qituvchilar va tadqiqotchilar tasviriy san'at ta'limi kontekstida rang-baranglikning o'quvchilar ijodiga ta'siri haqida qimmatli tushunchalarga ega bo'lishlari mumkin.

Madaniy qadrlash va global xabardorlikni oshirish:

Tasviriy san'at ta'limidagi xorijiy tajribalar talabalar o'rtasida madaniy qadrlash va global xabardorlikni oshiradi. Dunyoning turli burchaklaridan kelgan san'atni o'rganish orqali talabalar madaniy xilma-xillik, meros va o'ziga xoslik haqida chuqurroq tushunchaga ega bo'ladilar. Ushbu ta'sir qilish madaniy farqlarni hurmat

qilishga yordam beradi, stereotiplarga qarshi kurashadi va global hamjamiyat bilan o'zaro bog'liqlik tuyg'usini rivojlantiradi.

Kasallik tadqiqotlari va eng yaxshi amaliyotlar:

Bir nechta amaliy tadqiqotlar va ilg'or tajribalar tasviriy san'at ta'limiga xorijiy tajribalarni kiritish samaradorligini ko'rsatadi. Masalan, turli mamlakatlardan kelgan talabalar bilan virtual san'at almashinuvi, san'at tarixi bo'yicha xorijdagi muzey va galereyalarga sayohatlar, xalqaro rassomlar bilan hamkorlikdagi loyihalar o'quvchilarning bilim olish tajribasini boyitib, badiiy dunyoqarashini kengaytirishi mumkin.

Xulosa.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, xorijiy tajribalar o'quvchilarning ijodiy dunyoqarashini kengaytirish, madaniyatni qadrlash va dunyo miqyosida xabardorlikni oshirish orqali tasviriy san'at ta'limini oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'quv dasturiga turli xil madaniy istiqbollarni integratsiyalashgan holda, o'qituvchilar o'quvchilarni ko'proq empatik, ochiq fikrli va innovatsion rassom bo'lishga ilhomlantirishi mumkin. Tasviriy san'at darslarida xorijiy tajribalarni o'zlashtirish nafaqat pedagogik talab, balki badiiy mukammallik va madaniy tushunish sari o'zgartiruvchi sayohatdir.

Foydalanilgan adabiotlar:

1. Абдуллаев, Алимардон Хайдарович. "FEATURES OF DRAWING ACTIVITIES BASED ON IMAGINATION AND MEMORY." *Scientific and Technical Journal of Namangan Institute of Engineering and Technology* 1.3 (2019): 340-343.
2. Khaydarovich, Abdullayev Alimardon. "Colors in Descriptive Art." *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development* 2.12 (2020): 20-22.
3. Абдуллаев, Алимардон Хайдарович. "РИШТАНСКИЙ ГОНЧАР-УСТА РУСТАМ УСМОНОВ." *NovaInfo. Ru* 1.61 (2017): 452-461.
4. Abdullaev, A. K. "THE BASIS IS GENERALIZED AND VERIFICATION ALGORITHMS FOR OPTIMAL CONTROL OF MOBILE INDUSTRIAL ROBOTS." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 10.12 (2022): 279-285.
5. Abdullaev, A. K. "THE APPEARANCE OF A MATHEMATICAL MODEL AND SOFTWARE DEVELOPMENT SYSTEM AS A CONTROL OBJECT OF A ROBOT." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 10.12 (2022): 286-291.
6. Abdullaev, A. K. "THE BASIS IS THE BASIC OF A MOBILE INDUSTRIAL ROBOT CHARACTERISTICS AND FORM OF SPATIAL STRUCTURE." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 10.12 (2022): 122-127.
7. Khaydarovich, Abdullaev Alimardon. "DEVELOPMENT AND FORMATION OF COLOR-IMAGE ART." *Open Access Repository* 8.11 (2022): 31-34.
8. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "THE ROLE OF MODERN SCULPTURE IN UZBEKISTAN: A FUSION OF TRADITION AND

CONTEMPORARY EXPRESSION." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.11 (2023): 808-810.

9. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "CONTEMPORARY TRENDS AND INNOVATIONS IN SCULPTURE IN UZBEKISTAN: EXPLORING THE INTERSECTION OF TRADITION AND MODERNITY." *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal* 11.11 (2023): 448-450.

10. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "THE NAVIRON PATH OF CRAFTS TODAY AND ITS ROLE IN YOUTH MATURATION." *American Journal of Pedagogical and Educational Research* 9 (2023): 13-15.

11. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "ISSUES OF AWAKENING THE INCENTIVE OF YOUNG PEOPLE TO CRAFTS." *E Conference Zone*. 2023.

12. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "THE ISSUE OF EDUCATING YOUNG PEOPLE IN THE SPIRIT OF CRAFTS." *American Journal of Pedagogical and Educational Research* 9 (2023): 16-19.

13. Abdullaev, Alimardon Khaydaraliyevich. "ROLE OF CRAFT TRADITIONS IN YOUTH LIFE." *E Conference Zone*. 2023.